

Fordonskombinationer – persontransporter

Ämnet fordonskombinationer – persontransporter behandlar yrkesmässiga persontransporter med fordonskombinationer. Det omfattar dels förarutbildning för att framföra fordonskombinationer som används för persontransporter på väg, dels säker och trygg transport av passagerare och gods.

Ämnets syfte

Undervisningen i ämnet fordonskombinationer – persontransporter ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om persontransporter med fordonskombinationer samt om de fordon och den utrustning som används inom yrkesmässiga vägtransporter. Undervisningen ska leda till att eleverna utvecklar förmåga att framföra fordonskombinationer i trafik samt planera och genomföra yrkesmässiga persontransporter med fordonskombinationer.

Undervisningen ska leda till att eleverna utvecklar förmåga att arbeta och samarbeta på ett säkert och kvalitetsmässigt sätt i enlighet med lagar och andra bestämmelser inom området. Undervisningen ska även ge eleverna möjlighet att utveckla kunskaper om arbetssätt inom yrkesmässiga persontransporter med fordonskombinationer som främjar ekonomisk och miljömässig hållbarhet.

Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla en yrkesidentitet och ett yrkesmässigt språk samt förmåga att kommunicera med såväl arbetskamrater som kunder. Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla förståelse för vikten av ett ansvarsfullt förhållningssätt gentemot kunder och kunders egendom. Vidare ska undervisningen bidra till att utveckla elevernas förmåga att ta initiativ och lösa problem.

I undervisningen ska eleverna ges möjlighet att arbeta med uppgifter som återspeglar och förbereder för situationer som eleverna kan komma att möta i arbetslivet.

Undervisningen i ämnet fordonskombinationer – persontransporter ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

- Kunskaper om persontransporter med fordonskombinationer.
- Kunskaper om fordonskombinationer och tillhörande utrustningar som används inom yrkesmässiga persontransporter på väg.
- Förmåga att köra och manövrera fordonskombinationer.
- Förmåga att planera och genomföra yrkesmässiga persontransporter med fordonskombinationer.
- Förmåga att arbeta och samarbeta på ett säkert, miljö- och kvalitetsmässigt sätt i enlighet med lagar och andra bestämmelser.
- Förmåga att använda ett yrkesmässigt språk samt anpassa språket efter målgruppen.

Nivåer i ämnet fordonskombinationer – persontransporter

- Nivå 1, 100 poäng, som bygger på nivå 3 i ämnet persontransporter eller nivå 2 i ämnet persontransporter – vux.

Nivå 1, 100 poäng

Nivåkod: FORB1000X

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet fordonskombinationer – persontransporter på nivå 1 ska behandla följande centrala innehåll:

- Olika typer av persontransporter med fordonskombinationer och de krav som ställs på förare och fordon.
- Regler för fordonskombinationers mått och vikt i samband med nationella och internationella persontransporter.
- Principer för lastviktsberäkningar för fordonskombinationer med hänsyn till begränsningar för fordonen och vägnätets bärighet.
- Metoder för färdigställande av fordonskombinationer och utrustning för säker och effektiv lastning och lossning.
- Fordonskombinationer och tillhörande utrustningar samt deras användningsområden för persontransporter.
- Dragfordons och släpfordons kopplingsutrustningar och hur fordonskombinationer ska sammankopplas.
- Metoder för sammankoppling och fränkoppling av tungt släp samt för åtgärder vid parkering.
- Metoder för genomförande av funktions- och säkerhetskontroll samt enklare underhåll av olika fordonskombinationer och tillhörande utrustningar.
- Körning och manövrering av fordonskombinationer på ett trafiksäkert, riskmedvetet och miljövänligt sätt i varierande trafikmiljöer, däribland körning av tung buss med tungt släp.
- Sammankoppling och fränkoppling av tungt släp samt åtgärder vid parkering.
- Genomförande av funktions- och säkerhetskontroll samt enklare underhåll av fordonskombinationer och tillhörande utrustningar.
- Planering av färdvägar med fordonskombinationer med hänsyn till olika begränsningar i trafikmiljön samt användning av olika informationssystem i samband med persontransporter.
- Färdigställande av fordonskombinationer och utrustning för säker och effektiv lastning, lossning och transport av olika godsslag i samband med persontransporter.
- Säker lastning och lossning samt lastsäkring av olika typer av gods på fordonskombinationer.
- Placering av gods på fordonskombinationer enligt lastviktsberäkningar för fordonskombinationer, vägval, vägnätets bärighet och trafikförhållanden i samband med transportuppdrag.
- Genomförande av persontransporter med fordonskombinationer i enlighet med regelverk som styr arbetstider och kör- och vilotider vid yrkesmässiga vägtransporter samt användning av färdskrivare och dokumentation av arbetstider på föreskrivet sätt.

- Handhavande av fraktdokumentation och transportadministrativa system i samband med persontransporter med fordonskombinationer.
- Säkert, miljö- och kvalitetsmässigt arbete såväl självständigt som tillsammans med andra i enlighet med rutiner, lagar och andra bestämmelser samt för att förhindra person- och egendomsskador.
- Användning av begrepp och uttryck inom området samt yrkesmässig kommunikation med medarbetare och kunder.

Betygskriterier

Av 15 kap. 24 § andra stycket och 20 kap. 37 § andra stycket skollagen (2010:800) följer att läraren vid betygssättningen i ett ämne ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Betyget E

Eleven visar **godtagbara** kunskaper om persontransporter med fordonskombinationer.

Eleven visar **godtagbara** kunskaper om fordonskombinationer och tillhörande utrustningar som används inom yrkesmässiga persontransporter på väg.

Eleven kör och manövrerar fordonskombinationer i trafik på ett säkert, riskmedvetet och miljömässigt sätt.

Eleven planerar och genomför med **viss säkerhet** persontransporter med fordonskombinationer.

Eleven arbetar säkert, miljö- och kvalitetsmässigt i enlighet med lagar och andra bestämmelser. Dessutom arbetar eleven såväl självständigt som tillsammans med andra för att nå planerade resultat. Resultatet av elevens arbete är **godtagbart**.

Eleven kommunicerar med **viss** användning av fackspråk som är anpassat till målgruppen.

Betyget D

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

Betyget C

Eleven visar **goda** kunskaper om persontransporter med fordonskombinationer.

Eleven visar **goda** kunskaper om fordonskombinationer och tillhörande utrustningar som används inom yrkesmässiga persontransporter på väg.

Eleven kör och manövrerar fordonskombinationer i trafik på ett säkert, riskmedvetet och miljömässigt sätt.

Eleven planerar och genomför med **säkerhet** persontransporter med fordonskombinationer.

Eleven arbetar säkert, miljö- och kvalitetsmässigt i enlighet med lagar och andra bestämmelser. Dessutom arbetar eleven såväl självständigt som tillsammans med andra för att nå planerade resultat. Resultatet av elevens arbete är **gott**.

Eleven kommunicerar med **god** användning av fackspråk som är anpassat till målgruppen.

Betyget B

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

Betyget A

Eleven visar **mycket goda** kunskaper om persontransporter med fordonskombinationer.

Eleven visar **mycket goda** kunskaper om fordonskombinationer och tillhörande utrustningar som används inom yrkesmässiga persontransporter på väg.

Eleven kör och manövrerar fordonskombinationer i trafik på ett säkert, riskmedvetet och miljömässigt sätt.

Eleven planerar och genomför med **god säkerhet** persontransporter med fordonskombinationer.

Eleven arbetar säkert, miljö- och kvalitetsmässigt i enlighet med lagar och andra bestämmelser. Dessutom arbetar eleven såväl självständigt som tillsammans med andra för att nå planerade resultat. Resultatet av elevens arbete är **mycket gott**.

Eleven kommunicerar med **mycket god** användning av fackspråk som är anpassat till målgruppen.